

# **Prosty język**

# **Prosta Komunikacja**

---

# Proste historie. Prosty język!

---

Jednym z najważniejszych warunków, który przeważa o atrakcyjności twojej komunikacji jest PROSTOTA. Dlatego zapomnij o karkołomnych długiach zdaniach. Wyrzuć ze swojego słownika sformułowania „szeroki wachlarz możliwości” czy „mieliśmy okazję uczestniczyć w wydarzeniu o niezwykłym znaczeniu”. I zacznij pisać i mówić prosto!

---

## Stosuj następujące zasady prostego języka:

- 1 Myśl o odbiorcy, przyjmij jego perspektywę.
- 2 Pisz do ludzi, często używaj form osobowych. Do odbiorcy zwracaj się bezpośrednio i pisz o swojej instytucji „my”.
- 3 Na początku napisz o tym, co najważniejsze.
- 4 Ułóż wypowiedź w logicznym porządku.
- 5 Używaj nagłówków, które uporządkują strukturę tekstu i pozwolą odbiorcy szybko zorientować się, w której jest sekcji i czego ona dotyczy.
- 6 Stosuj listy (wyliczenia) i twórz tabele.
- 7 Twórz krótkie zdania – do 15-20 wyrazów.
- 8 Unikaj wielosłowia. Nie pisz o pisaniu. Pisz zwięźle, rzeczowo i na temat.
- 9 Stosuj naturalny szyk zdania. W języku w polskim jest to rzeczownik, a dopiero potem czasownik. Unikaj wtrąceń.
- 10 Zadbaj o to, by w tekście było więcej czasowników niż rzeczowników. Czasowniki ożywiają przekaz, nadają kierunek działaniom i pokazują, kto za nimi stoi.
- 11 Unikaj strony biernej. Unikaj konstrukcji typu: być lub zostać + imiesłowów przymiotnikowy.
- 12 Unikaj imiesłowów, które kończą się na –ąc lub –ący, –ąca, –ące.
- 13 Unikaj rzeczowników odczasownikowych. To te, które kończą się na –anie, –enie, –cie. Łączą się z nimi zwroty: w razie (...), z powodu (...), na skutek (...), w celu (...), dlatego staraj się ich nie używać.
- 14 Unikaj nieosobowych form czasownika. To te, które kończą się na –no, –to.
- 15 Używaj języka z rozwagą. Wybieraj krótsze i prostsze słowa, nie te rozbudowane, wielosylabowe, obco brzmiące.
- 16 Używaj słów dobrze znanych, które brzmią swojsko. Unikaj przesady, patosu i podniosłego stylu.
- 17 Wybieraj słowa o konkretnym znaczeniu, nie rzeczowniki abstrakcyjne.
- 18 Unikaj żargonu prawnego, technicznego, specjalistycznego słownictwa. Jeśli wprowadzasz trudne terminy, wyjaśnij je.
- 19 Staraj się napisać własnymi słowami np. o tym, dlaczego, na jakiej podstawie działasz, co z tych działań wynika dla odbiorcy komunikatu itp., tak aby zrozumiał twój przekaz, i aby ten przekaz był dla odbiorcy użyteczny.
- 20 Podstawę prawną dla podejmowanych działań podaj niżej, najlepiej na końcu tekstu. MEANING BEFORE DETAILS.
- 21 Używaj poprawnej polszczyzny.

---

## Stosuj dynamiczne czasowniki!

### Jaki czasownik jest dynamiczny?

**Po pierwsze: dynamiczny czasownik jest w stronie czynnej.**

Adam napisał książkę — strona czynna

👉 Książka została napisana przez Adama — strona bierna

**Po drugie: dynamiczny czasownik musi być samodzielny, to znaczy opisuje czynność bez pomocy innych słów.**

Podjęliśmy decyzję o zamknięciu szkoły.

Musieliśmy zdecydować o zamknięciu szkoły.

👉 Zdecydowaliśmy o zamknięciu szkoły.

### Co osłabia orzeczenie?

Oto cztery wampiry energetyczne:

- nominalizacja (rzeczownik odczasownikowy),
- strona bierna,
- czasownik modalny, *być* i *mieć*.

Rzeczowniki odczasownikowe są bardzo sprytne.

Sprawiają, że zdania brzmią poważnie i mądrze, ale jednocześnie zawile i oschle.

reakcja — reagować

odmowa — odmówić

zgoda — zgodzić się

---

## Walka z nominacją!

Nominacja to plaga! Jak się z nią rozprawić?

Zawalcz o podmiot!

Nasza dyskusja dotyczyła zmniejszenia podatków.

👉 Dyskutowaliśmy nad zmniejszeniem podatków.

Pojawiły się również twierdzenia, jakoby matka Eufrozyny była córką księcia czeskiego Sobiesława I i księżniczki chorwackiej Adelajdy.

👉 Niektórzy historycy twierdzą również, że matka Eufrozyny była córką księcia czeskiego Sobiesława I i księżniczki chorwackiej Adelajdy.

---

## Strona bierna to martwe zło!

Przyjrzyj się zdaniu:

*Zostały popełnione błędy.*

Od razu wiadomo, że nikogo z niech nie rozliczą! Dlatego ty też unikaj strony biernej!

Przyjrzyj się zdaniu:

*Odptyw pasażerów z Kolei Śląskich był spowodowany wzrostem liczby samochodów prywatnych.*

*Wzrost liczby samochodów prywatnych spowodował odptyw pasażerów z Kolei Śląskich.*

- Pasażerowie coraz rzadziej podróżowali Kolejami Śląskimi, ponieważ kupowali własne samochody.

---

## Czasownik modalny, czyli NIEPOTRZEBNY

Jeśli można, chciałabym zwrócić Państwa uwagę...

Przyjrzyj się temu zdaniu:

Z nami możesz zrobić karierę.

- Z nami zrobisz karierę.

Niedawno mieliśmy okazję uczestniczyć w konferencji.

- Uczestniczyliśmy w konferencji.

---

## Czasowniki być i mieć – używaj z rozważą!

Porównajmy pary zdań:

Mam problem z samochodem.

- Zepsuł mi się samochód.

Był słoneczny dzień.

- Świeciło słońce!

---

## Kolejność ma znaczenie!

Najważniejsze słowa umieszczamy na końcu zdania, mniej ważne — na początku, a najmniej ważne — w środku.

Początek zdania jest jak odpalenie lontu, końcówka to fajerwerk.

Jeśli umieścisz to, co ważne i mocne na początku i na końcu zdania, niepostrzeżenie to, co słabsze, schowasz w środku.

Spójrz na zdanie:

Inspektor potwierdził, że dokonano morderstwa wczoraj wieczorem na ulicy Kujawskiej.

Ukryjmy wczoraj wieczorem oraz ulicę Kujawską w środku zdania, a wtedy będzie ono brzmiało tak:

- Inspektor potwierdził, że wczoraj wieczorem na ulicy Kujawskiej dokonano morderstwa.*

---

## Kilka złotych zasad

- 🚫 Utnij końcówkę: „Puszka energetyka dziennie może powodować agresję i inne niepożądane zachowania.
- 🚫 Nie anonuj informacji: „Chciałbym opowiedzieć historię. To będzie prawdziwa historia. Otóż...
- 🚫 Nie komentuj sam/a siebie: Wiele kobiet spakowałoby tę powieść do swojej torby plażowej, jak sądzę.
- 🚫 Rozłup zdanie na dwa!
- 🚫 Przechodź od informacji starej do nowej. Od tego, co wiedzą, do tego czego jeszcze nie znają!

---

## Alarm! Słowa tiki i papugi

### Co sprawia, że narracja przestaje być zwięzła, lekka i wyrazista?

- 🚫 Słowa tiki: jakby, właśnie, właściwie, prawie, praktycznie, generalnie, różne, specyficzne. W gąszczu tików ginie to, co masz naprawdę do powiedzenia.
- 🚫 Słowa papugi: powtarzają znaczenie sąsiednich słów, np. każdy indywidualnie, fundamentalne podstawy, przyszłe plany, przybyła publiczność, osobiste przekonania, wstępne przygotowanie.
- 🚫 Słowa skamieliny: odbierają tekstowi świeżość: dżentelmen w każdym calu, złota polska jesień.
- 🚫 Słowa koturny usztywniają tekst, np. dokonać wyboru (lepiej: wybrać), stworzyć możliwości (lepiej: umożliwić), proces zmiany (lepiej: zmiana).
- 🚫 Strona bierna unieruchamia zdania, odbiera im dynamikę (np. Moja oferta skierowana jest do...).
- 🚫 Czasowniki mieć i być sprawiają, że od zdań wieje nudą, dlatego lepiej zastąpić je dynamicznym czasownikiem (np. zamiast Projekt jest w toku lepiej napisać: Projekt ruszył).
- 🚫 Nominalizacje nadają zdaniom biurokratyczny wydźwięk (np. zamiast wywiera wpływ lepiej napisać wpływa).

---

## Notatki

---